

Vedlegg – Kriterier for vurdering av om andre enn klager er part i klagesaker etter forskningsetikkloven § 8, jf. § 7 annet ledd

Begrepet «part» er definert i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e. Her står det at «part» er en «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder.»

Den nye forvaltningsloven (ennå ikke i kraft) definerer, i § 7 tredje ledd, «part» på følgende måte:

Som part regnes den som en avgjørelse retter seg mot, eller som saken ellers direkte gjelder. I vurderingen av hvem saken direkte gjelder, skal det blant annet legges vekt på avgjørelsens karakter og hvilke rettslige eller vesentlige faktiske virkninger avgjørelsen får.

Den nye formuleringen tar ikke sikte på noen realitetsendring. Det er med andre ord snakk om en presisering av det som følger av gjeldende rett.

Siden Granskingsutvalget (GRU) ikke treffer vedtak, men avgir uttalelser, må man tolke uttrykket «direkte gjelder». Utgangspunktet er at dette omfatter den som får sin rettsstilling endret eller stadfestet. Også sterke faktiske virkninger kan gi partsstilling dersom de er vesentlige.

Anvendelse av partsbegrepet i saker for GRU har vært behandlet både av Kunnskapsdepartementet og Sivilombudet. Kunnskapsdepartementet har uttalt at «faktiske følger kan gi grunnlag for partsrettigheter etter en helhetsvurdering av styrken av interessene i saken og hvor direkte og umiddelbart avgjørelsen angår vedkommende» og at «det vil særlig kunne være aktuelt å vurdere for medforfattere, forskere som krever medforfatterskap og eventuelt forskere i samme forskningsgruppe».

Sivilombudet viser til at utgangspunktet for vurderingen av partsstatus er om en person har en «klar og direkte interesse» i det spørsmålet saken gjelder og at det må foretas en «konkret vurdering av [vedkommendes] tilknytning til og interesse i saken, og sakens faktiske virkninger for ham».

GRUs egen praksis før 2024 gir også veiledning. Utvalget har gitt partsstatus til en som var krenket gjennom omfattende plagiat eller fordreining av forskningsarbeid og til en som ikke var kreditert som utfører av et vitenskapelig katalogarbeid. GRU har også uttalt at en forskningsinstitusjon ikke er «part» i forvaltningslovens forstand selv om det er snakk om å uttrykke systemkritikk overfor institusjonen.

I vurderingen av om en person har en «klar og direkte interesse» i saken må det kunne legges vekt på oppfatningen til de aktuelle personene. Selv om dette ikke er en rent subjektiv vurdering, vil den som er berørt være nærmest til å vurdere hvor viktig saken er for vedkommende.

Ut fra dette vil det være aktuelt å legge vekt på følgende momenter som grunnlag for å gi partsstatus til andre enn den som har klaget saken inn til GRU:

- Om en person er utsatt for omfattende plagiat
- Om en person ikke er kreditert for bidrag til forskningsarbeid eller som medforfatter
- Om en person har et tett samarbeid i et felles forskningsprosjekt med klageren
- Om saken har karrieremessig betydning for en person
- Om en person har hatt partsstatus ved institusjonens behandling av saken
- Om en person har krevd partsstatus overfor GRU

Institusjoner og redelighetsutvalg som det er aktuelt å rette kritikk mot, har ikke partsstatus. Men hvis det er aktuelt å rette kritikk bør institusjonen eller utvalget varsles om dette og gis adgang til å kommentere og eventuelt supplere det faktiske grunnlaget som kritikken vil bygge på, jf. uttalelsen til Sivilombudet av 19.05.2026.